

TEKST:

Simona Furlan

FOTOGRAFIJE:

Miran Kambič

Igrasprostorom

Svetlo, prostorno, gostoljubno. Tak občutek vas prevzame, ko s hitrim prvim pogledom preletite stanovanje arhitektke Marjete Černe. Zakaj se počutite dobrodošli, ugotovite, potem ko zaman iščete kakšna zaprta vrata, ki obiskovalcem navadno sporočajo, kje je meja njihove vsiljivosti. Vrat s kljukami in ključavnicami ni, ker se je Marjeta odločila za odprt tloris stanovanja, v katerem imajo dnevni prostor, spalnica in kuhinja praktično enakovreden status in se neovirano sprehajate iz enega v drug prostor. Kadar je meje vendarle treba postaviti, so tam drsne stene.

Zato v Marjetinem stanovanju posebno pozornost pritegne spalnica s tremi vhodi. Majhen, a funkcionalen kubus, ki razbija monotonost siceršnjih čistih linij in vas prijazno pozdravlja s svojo v živo zeleno obarvano steno. Marjetina osnovna kombinacija sta sicer oreh in bela barva, ki v povezavi z visokimi stropi in velikimi okni še dodatno svetli prostor. Vendar brez živih barv pri Marjeti ne gre, tudi takrat ne, ko prostore načrtuje za druge. Ko je ob vselitvi v to stanovanje barvala steno, ji je bila ljuba prav zelena.

Kmalu bo najbrž drugačna, morda bolj umirjena temno rdeča, morda oranžna. Rada ima urejanje stanovanja, je kot nekakšna igra, v kateri sledi svojim občutkom. Tako je bilo tudi s spalnico, ki ji je sprva namenila drug položaj, a se tam preprosto ni počutila dobro. Prostor, v katerem bivaš, je pač treba urediti po lastnem občutku, ne po nekakšnih splošno uveljavljenih pravilih, na silo. Tako na stenah Marjetinih stanovanj za zdaj ni veliko slik, na primer, čeprav jih ima zelo rada in jih je bilo v prejšnjem stanovanju veliko. Tu, vsaj

za zdaj, zanje ni prostora. Najbrž bo, prav tako za kakšno skulpturo. Rada ima lepe stvari, nikakor pa ni sužnja potrebe po dizajnerskih predmetih. V ospredju je funkcionalnost, ki jo izrazito opazite pri omarah. Teh pravzaprav najprej sploh ne opazite, ker so, tako kot vrata, skrbno skrite. Malo odprtih polic, na katerih se nabirajo le neuporabni predmeti in prah, opazite pri Marjeti. Čeprav je kak utrinek kiča nujen, na primer zelene svečke v obliki rožic na polici v spalnici. Zato pa večinoma počasi odkrivате vgrajene

skrivnosti, ki med drugim omogočajo, da je v stanovanju ves čas lahko vzdrževati red, ki je pogosto potreben zaradi tistega prvega pogleda v prostor.

V dnevnem prostoru pod oknom je ob vsej steni vgrajena sedemmetrska omara, v kateri je prostor za knjige, obleke, revije itn. Vgradna omara se vam odkrije tudi v spalnici, še eno najdete za zastekljeno steno ob vhodu, kjer se skriva vhod v kopalnico. Zastekljena je predvsem zato, da poveča vhodni

prostor, poudari odprtost prostora, obenem pa s svojo zrcalnostjo optično postavi zeleni kubus na sredo stanovanja, kar še poveča zračnost stanovanja. Tako kot na vratih ni kljuk, tudi na omarah ni ročk. Čisto, ravno, vendar ne sterilno.

V Marjetini kuhinji sredi prostora kraljuje zelo funkcionalna miza, ki je tako jedilniška kot delovna površina. Predali v njej skrivajo vse tiste stvari, ki so potrebne v vsaki kuhinji, po potrebi, torej pri številnejši družbi, jo je mogoče

raztegniti, na njej pa Marjeta lahko tudi dela. "Uradnega" delovnega prostora sicer nima, ker ne želi imeti biroja še doma. Kuhinjski delovni pult z vsemi potrebnimi gospodinjskimi aparati stoji pod oknom, z neposrednim pogledom na teraso in naprej na zelenje. Terasa, s platnenimi ponjavami zaprta pred pogledi sosedov, je po potrebi prijeten bivalni prostor, prostor za počitek, sprostitev in druženje. Pomanjkljivost je le poletno pregrevanje, zaradi katerega se je morala Marjeta odreči želji po bolj "divjem" zelenju v cve-

tličnih lončkah, v katerih zdaj uspevajo predvsem trpežni iglavci in nekaj kaktusov.

Marjetino stanovanje je, kljub temu da njihov nizki stolpič stoji ob zelo prometni ulici in da sta pod njim lokal in trgovina (zaradi katere je lahko Marjetin hladilnik manjši, kot bi bil sicer), mirno in tiho pribežališče pred mestnim vrvežem. Ko bo zamenjala še okna, ki so stara in zato slabša zaščita pred hrupom, bo občutek še boljši. Žaluzije ima večinoma sicer spuščene, ven-

dar je občutek svetlosti in zračnosti izrazit, igrivo prodiranje sončnih žarkov skozi žaluzije pa ima tudi svoj čar. Svetlobo v Marjetinem stanovanju večinoma dajejo stoječe luči. Glavna močna osvetlitev se sicer skriva v nišah ob zunanjih stenah, ker je strop ločen od stene, vendar to možnost Marjeta uporablja le redko.

Za zdaj, po treh letih bivanja v tem stanovanju, je veliko stvari po Marjetinih besedah tam še zmeraj le začasno. Kmalu bodo nekatere, na primer udobne

tabure, ki jih je Marjeta sešila sama, pa še kakšna prostor zapustile. Prišle bodo nove, na primer dober trosed, ki bo lahko ponudil prenočišče obiskovalcem. Pa kakšna nova stoječa luč, ki bo hkrati učinkovala kot skulptura. Stanovanje, kakor je zasnovano zdaj, dovoljuje še veliko posegov, tudi oblikovanje novih prostorov. Še veliko ustvarjalne in izzivalne igre, ki prostoru daje življenje in hkrati podobo po meri in občutku tistega, ki v njem živi. **A**